

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.В.Жильцов

“ _____ ” 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ
(ФРАНЦУЗЬКОЇ) МОВИ

спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)

Інститут філології

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови” для студентів 6 курсу, за спеціальністю 8.020303 Мова і література (англійська), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року. – 25 с.

Розробник:

Харченко Т. Г., доктор педагогічних наук, професор кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Протокол від “ 14 ” вересня 2016 року № 2

/ Завідувач кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства

Р. К. Махачашвілі

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

Л. І. Заяць

“ _____ ” _____ 20__ року

© КУБГ, 2016 рік
© Харченко Т.Г., 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма	
Змістовий модуль I.	9
Змістовий модуль II.	9
Змістовий модуль III.	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови ”	10
V. Плани семінарських занять.	11
VI. Завдання для самостійної роботи.	13
VII. Система поточного та підсумкового контролю знань.	15
VIII. Методи навчання.	17
IX. Методичне забезпечення курсу.	17
X. Рекомендована література	
Основна.	22
Додаткова.	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови” є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 8.020303 Мова і література (англійська) відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Основною **метою** курсу є познайомити студентів з найважливішими проблемами морфології та синтаксису французької мови у світлі провідних принципів системи сучасного мовознавства; навчити студентів використовувати спеціальні методи наукового аналізу граматичних явищ і демонструвати дослідницькі прийоми на конкретному мовному матеріалі з метою розвитку професійного лінгвістичного мислення.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- познайомити студентів з роллю та досягненнями вітчизняних і зарубіжних мовознавців у розвитку граматичної науки та вирішенні її проблем;

- систематизувати елементи граматичної теорії, засвоєні студентами при вивченні курсу, і дати їм на його основі більш повне знання всіх компонентів граматичної будови сучасної французької мови в їх системі;

- познайомити студентів з основними спірними проблемами французької граматики та з найновішими теоріями й поглядами з цих проблем;

- познайомити студентів з сучасними методами граматичного дослідження, а також з практичним застосуванням теоретичних положень курсу у практиці викладання французької мови.

Після завершення курсу студенти повинні **знати**:

- особливості граматичної будови сучасної французької мови;
- особливості природи граматичних явищ та граматичних процесів сучасної французької мови;

- основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць;

- основні методики граматики-лінгвістичного аналізу.

В результаті вивчення курсу студент повинен **вміти**:

- на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної французької мови;
- надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам;
- ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами;
- працювати з науковою лінгвістичною літературою;
- використовувати теоретичні знання у практичному викладанні французької мови.

Дана програма розрахована на викладання курсу в третьому і четвертому семестрах другого року навчання магістрів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 12 год. – лекції, 24 год. – практичні заняття, 48 год. – самостійна робота, 30 год. – семестровий контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови” завершується складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4</p> <p>XI семестр: 2 XII семестр: 2</p> <p>Кількість змістових модулів: 3 XI семестр: 2 XII семестр: 1</p> <p>Загальна кількість годин: 120 год. XI семестр: 60 XII семестр: 60</p>	<p>Шифр та назва галузі знань:</p> <p>0203 Гуманітарні науки</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 8.020303 <i>Мова та література (англійська)</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень „магістр”</p>	<p>Вибіркова Рік підготовки: VI. Семестр: XI, XII</p> <p>Кількість годин: Аудиторні заняття: 36 год. XI семестр: 24 год., з них: <i>Лекції:</i> 8 год.; <i>Семинарські заняття:</i> 16 год. XII семестр: 12 год., з них: <i>Лекції:</i> 4 год.; <i>Семинарські заняття:</i> 8 год.</p> <p><i>Модульний контроль:</i> 6 год. XI семестр: 4 год. XII семестр: 2 год.</p> <p>- самостійна робота: 48 год. XI семестр: 32 год. XII семестр: 16 год.</p> <p>Вид контролю: XI семестр: залік XII семестр: іспит – 30 год.</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
XI семестр								
Змістовий модуль I. Морфологія: дієслово.								
1.	Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу.	14		2		4		8
2.	Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми.	14		2		4		8
Модульна контрольна робота		2						2
Разом		30		4		8		16
								2
Змістовий модуль II. Морфологія: неособові форми дієслова, прислівник, прийменник, сполучники, частка, вигук.								
3.	Неособові форми дієслова (<i>verbum infinitum</i>). Інфінітив. Дієприкметник. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій.	14		2		4		8
4.	Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук.	14		2		4		8
Модульна контрольна робота		2						2
Разом		30		4		8		16
								2
Разом за семестр		60		8		16		32
								4
XII семестр								
Змістовий модуль III. Синтаксис.								
5.	Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення.			2		4		8
6.	Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні.			2		4		8
Модульна контрольна робота								2
Семестровий контроль								30
Разом за семестр		60		4		8		16
								30/2
Разом за рік		120		12		24		48
								30/6

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Морфологія: дієслово.

Лекція I. Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу – 2 год.

Визначення дієслова як частини мови. Непродуктивна (архаїчна) дієвідміна. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу. Поділ на абсолютні й відносні часи. Проблеми відмирання деяких форм часу в усній мові.

Література: 3, 4, 7, 8, 9, 13, 20, 24, 28, 30, 32, 33, 36, 37, 43, 44, 48.

Лекція II. Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми – 2 год.

Спосіб як дієслівна форма вираження модальності. Категорія стану як граматична категорія, що виражає відношення дії до суб'єкта. Двозначність часових форм пасивного стану. Багатозначність займенникової форми.

Література: 2, 3, 4, 7, 8, 9, 14, 16, 17, 30, 31, 32, 44, 45, 48.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Морфологія: неособові форми дієслова, прислівник, прийменник, сполучники, частка, вигук.

Лекція III. Неособові форми дієслова (*verbum infinitum*). Інфінітив. Дієприкметник. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій – 2 год.

Ознаки і функції інфінітива. Форми, конструкції інфінітива. Інфінітивний зворот. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій. Значення і роль герундія в реченні.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 30, 32, 39, 40, 44, 45, 46, 49.

Лекція IV. Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук – 2 год.

Характеристика прислівника. Функції, види, класифікація прислівників. Зв'язок прислівників з прийменниками і сполучниками. Значення, утворення, семантична класифікація прийменників. Прості й складні сполучники.

Сурядні й підрядні сполучники. Види часток та їх роль у реченні. Вигук, його семантичні й синтаксичні особливості.

Література: 1, 7, 8, 9, 12, 20, 22, 23, 38, 40, 43, 44, 47.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Синтаксис.

Лекція V. Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення – 2 год.

Предмет синтаксису. Іменні й дієслівні словосполучення. Поняття речення. Визначення речення. Загальна характеристика будови французького речення. Типи простого речення. Порядок слів у різних типах простих речень. Слова і словосполучення – не члени речення: звертання і вставні слова. Безособові речення.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 30, 32, 39, 40, 44, 45, 46, 49.

Лекція VI. Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні – 2 год.

Складні речення сурядні й підрядні. Складносурядні речення і засоби зв'язку між ними. Складнопідрядні речення. Безсполучникові складнопідрядні речення, зв'язані ритміко-інтонаційними засобами. Основні види підрядних речень залежно від їх функції в реченні.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 30, 32, 39, 40, 44, 45, 46, 49.

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
„ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ
(ФРАНЦУЗЬКОЇ) МОВИ**

XI семестр

Разом: 60 год., з них лекційних – 8 год., семінарські заняття – 16 год., підсумковий модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 32 год.

Тиждень	I, II	III, IV	V, VI	VII, VIII
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Морфологія: дієслово		Морфологія: неособові форми дієслова, прислівник, прийменник, сполучники, частка, вигук.	
Кількість балів за модуль	51 бал		51 бал	
Лекції				
Дати	1	2	3	4
Теми лекцій	Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу. –	Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми. – 1 б.	Неособові форми дієслова (<i>verbum infinitum</i>). Інфінітив. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій. –	Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук. – 1 б.
Теми семінарських занять	Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу. –	Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми.	Неособові форми дієслова (<i>verbum infinitum</i>). Інфінітив. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій	Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Вигук – 22 б.
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 б.)		Табл. 6.1 (5 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Залік			

XII семестр

Разом: 60 год., з них лекційних – 4 год., семінарські заняття – 8 год., підсумковий модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 16 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	IX, X	XI, XII
Модулі	Змістовий модуль III	
Назва модуля	Синтаксис.	
Кількість балів за модуль	51 бал	
Лекції	5	6
Дати		
Теми лекцій	Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення. – 1 б.	1 б. Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні. –
Теми семінарських занять	Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення. – 22 б.	Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні. – 22 б.
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	
Підсумковий контроль	40	

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

МОРФОЛОГІЯ: ДІЄСЛОВО.

Семінар 1. Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу – 4 год.

Визначте дієслово як частину мови. Дайте морфологічну і семантичну характеристику дієслова. Семантична класифікація дієслів. Синтаксичні функції дієслів. Особові й неособові форми дієслова. Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Дієвідміна як основна морфологічна ознака дієслова. Типи дієвідмін та їх морфологічна характеристика. Перша дієвідміна як продуктивна категорія. Слабка словотворча функція другої дієвідмини.

Непродуктивна (архаїчна) дієвідміна. Чергування основ. Суплетивні форми.

Прості й складні дієслівні форми. Допоміжні дієслова. Засоби вираження дієслівних категорій.

Категорія особи і числа. Відсутність чітких дієслівних форм для вираження особи і числа як наслідок аналітичної тенденції до вирівнювання форм. Роль особових придієслівних займенників як показників особи. Порівняння з мовами флективної будови. Неозначено-особова і безособова форми дієслова.

Категорія часу. Граматичні засоби вираження категорії часу. Характеристика системи часів французького дієслова. Часи прості, складні й надскладні. Допоміжні дієслова, їх роль у складних часових формах. Утрата ними лексичної повноцінності. Зіставлення семантики часових форм французького дієслова із значенням часів української і російської мови.

Поділ на абсолютні й відносні часи.

Проблеми відмирання деяких форм часу в усній мові. Видові відтінки часових форм.

Література: 3, 4, 7, 8, 9, 13, 20, 24, 28, 30, 32, 33, 36, 37, 43, 44, 48.

Семінар 2. Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми – 4 год.

Розкрийте спосіб як дієслівну форму вираження модальності. Модальні значення дійсного, умовного і наказового способу вираження модальності формами часу. *Subjonctif* як вираження модальності в незалежному і головному реченні. Синтаксичні й семантичні умови вживання *Subjonctif*. Сучасні тенденції у вживанні *Subjonctif*. Трактатування питання про *Subjonctif* в сучасному французькому мовознавстві. Співвідношення модальності способу

і модальності, вираженої лексично. Модальне вживання окремих дієслів (*devoir, pouvoir*).

Категорія стану як граматична категорія, що виражає відношення дії до суб'єкта. Основні форми стану: дійсний і пасивний стан як вираження активності й пасивності суб'єкта. Зв'язок між категорією стану і перехідністю дієслова. Форми пасивного стану.

Грамматична омонімія конструкцій "*être + пасивний дієприкметник*" і часів дійсного стану неперехідних дієслів. Двозначність часових форм пасивного стану (*les livres sont vendus*).

Багатозначність займенникової форми: зворотність, взаємність, пасивність. Видове значення форм пасивного стану. Фактивні дієслова.

Література: 2, 3, 4, 7, 8, 9, 14, 16, 17, 30, 31, 32, 44, 45, 48

Змістовий модуль II.

МОРФОЛОГІЯ: НЕОСОБОВІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА, ПРИСЛІВНИК, ПРИЙМЕННИК, СПОЛУЧНИКИ, ЧАСТКА, ВИГУК.

Семінар 3. Неособові форми дієслова (*verbum infinitum*). Інфінітив. Дієприкметник. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій – 4 год.

Інфінітив. Іменні й дієслівні ознаки і функції інфінітива. Проста і складна форми інфінітива, їх часове і видове значення. Відсутність категорій способу і особи в інфінітиві. Роль інфінітива в реченні. Специфіка конструкцій інфінітива і його вживання у французькій мові у зіставленні з українською і російською мовами. Інфінітивний зворот (*proposition infinitive*).

Дієприкметник. Дієслівні та іменні ознаки дієприкметника. Часові форми дієприкметника та їх значення. Морфологічні, синтаксичні й семантичні ознаки, які зближують і відрізняють *Participe présent i adjectif verbal*. Активне і пасивне значення дієприкметників перехідних дієслів: протиставлення *Participe présent i Participe passé*. Значення незакінченості дії *Participe présent* і значення закінченості дії *Participe passé* неперехідних дієслів. Проста і складна форми дієприкметника та їх значення: вираження одночасності й передування.

Дієприкметник як компонент складних форм. Дієприкметникова конструкція (*proposition participe*).

Герундій. Значення і роль герундія в реченні. Подібність і відмінність герундія і *Participe présent*. Герундій з *en* і без *en*.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 30, 32, 39, 40, 44, 45, 46, 49.

Семінар IV. Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук – 4 год.

Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Синтаксичні функції прислівника. Види прислівників: обставинні, якісні й кількісні. Класифікація прислівників за значенням. Різноманітність морфологічної будови і форм прислівників: прислівники прості, складні, похідні, прислівникові вирази, адвербіалізовані прикметники, ступені порівняння прислівників.

Семантичний і генетичний зв'язок прислівників з прийменниками і сполучниками.

Значення прийменників у французькій мові як виразників відмінкових відношень. Прості прийменники і прийменникові вирази.

Утворення прийменників шляхом конверсії. Різний ступінь прийменникової абстракції. Граматичні відношення, які виражаються прийменниками. Семантична класифікація прийменників. Вживання прийменників при інфінітиві.

Трактування питання в сучасному мовознавстві про значення і функції французьких прийменників.

Прості й складні сполучники. Синтаксична роль сполучників як виразників зв'язку між членами речення і між реченнями. Сурядні й підрядні сполучники. Семантична класифікація сполучників. Вживання займенників і прислівників у функції сполучників.

Види часток та їх роль у реченні. Частки, які виражають ствердження, заперечення, обмеження, питання і підсилення. Презентативи: *voici, voilà*.

Вигук, його семантичні й синтаксичні особливості. Синтаксична відокремленість вигуку. Вигук у ролі односкладного речення. Походження вигуків.

Література: 1, 7, 8, 9, 12, 20, 22, 23, 38, 40, 43, 44, 47.

Змістовий модуль III.

СИНТАКСИС.

Семінар 3. Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення – 4 год.

Предмет синтаксису. Словосполучення і його відмінність від слова і речення. Основні типи словосполучень у французькій мові.

Іменні й дієслівні словосполучення. Класифікація словосполучень: словосполучення вільні, зв'язані, ідіоматичні. Структура цих типів словосполучень.

Поняття речення. Визначення речення. Граматична оформленість і смислова закінченість висловлення як ознаки речення.

Інтонація висловлення, предикативність і модальність як ознака речення.

Загальна характеристика будови французького речення. Структурна специфіка французького речення порівняно з реченням української та російської мов. Класифікація французьких речень.

Типи простого речення: розповідне, питальне, спонукальне (у стверджувальній і заперечній формі). Двоскладні й неповні (еліптичні) речення.

Головні члени двоскладного речення – підмет і присудок. Засоби вираження підмета і присудка. Види дієслівного та іменного присудка.

Дієслівний присудок простий і складний. Граматична роль складових елементів іменного присудка і особливості його конструкції. Види дієслівних зв'язків і предикатива. Речення з іменним присудком без дієслівної зв'язки.

Узгодження підмета з присудком. Другорядні члени речення: означення, додаток, обставина.

Види означень. Означення, виражені прикметником (епітет), прийменниковою і безприйменниковою конструкцією.

Атрибутивні й предикативні означення. Прикладка як вид означення, її пряма і прийменникова конструкція. Прямий і непрямий додаток, засоби їх вираження та їх місце в реченні.

Різні засоби вираження обставин. Прислівник, герундій, іменник, інфінітив у ролі обставин. Дієприкметниковий зворот як вид обставини часу, причини, способу дії.

Відокремлення членів речення і його поширення в сучасній французькій мові. Сегментація як окремий вид відокремлення.

Неповноскладні (еліптичні) речення. Односкладні речення безпідметові й безприсудкові. Номінативні речення.

Порядок слів у різних типах простих речень. Граматичні, стилістичні і семантичні значення порядку слів. Прямий порядок та інверсія. Стилiстичне використання інверсії. Інверсія в питальній конструкції. Інші засоби вираження питання. Місце обставин. Граматична і стилістична обумовленість місця обставин. Семантичне і стилістичне значення місця епітета перед іменником і після іменника.

Слова і словосполучення – не члени речення: звертання і вставні слова. Безособові речення.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 17, 18.

Семінар IV. Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні – 4 год.

Складні речення сурядні й підрядні. Способи вираження відношень між реченнями, які входять до складного речення (сполучники, відносні займенники, порядок слів, інтонація).

Складносурядні речення і засоби зв'язку між ними. Безсполучниковий зв'язок між реченнями (асиндетон):

Складнопідрядні речення. Головне і підрядне речення: Різний ступінь підрядності підрядних речень. Засоби вираження підрядності.

Безсполучникові складнопідрядні речення, зв'язані ритміко-

інтонаційними засобами.

Основні види підрядних речень залежно від їх функції в реченні: додаткові, обставинні й означальні. Близькість їх функцій до функцій відповідних членів простого речення.

Підрядні речення додаткові, їх види. Непряма мова як окремий вид підрядного речення додаткового. Конструкція цього речення у французькій мові. Правила вживання часів і способів у підрядних додаткових реченнях і відхилення від цих правил у сучасній розмовній мові. Додаток, виражений інфінітивною конструкцією (*proposition infinitive*).

Підрядні обставинні речення часу, місця, способу дії, наслідку, причини, мети, допустові. Особливості їх конструкції. Сполучники і сполучникові вирази, які зв'язують ці речення з головним реченням. Вживання способів і часів у цих реченнях. Обставина, виражена дієприкметниковою конструкцією (*proposition participe*) і герундієм.

Підрядне умовне речення, його конструкція і особливості вживання способів і часів.

Підрядні означальні речення, їх види і вживання способів і часів у цих реченнях.

Підрядні речення в ролі підмета і присудка. Вставні речення. Засоби логічного виділення. Стилiстико-синтаксичні явища диз'юнкції й когезії. Пряма і непряма мова. Невласна пряма мова. Надфразова єдність. Проблема тексту. Основні категорії тексту. Критичний огляд граматик і наукової літератури з питань теоретичної граматики.

Література: 1, 7, 8, 9, 12.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. МОРФОЛОГІЯ: ДІЄСЛОВО.

Тема 1. Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу.

Тема 2. Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми.

Завдання: Опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темами. Зробіть презентацію в *Power point* на одну з запропонованих тем: „Дієслово як частини мови”. „Прості й складні дієслівні форми”. „Категорія особи і числа”. „Категорія часу”. „Категорія способу”. „Категорія стану як граматична категорія”. „Багатозначність займенникової форми”.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МОРФОЛОГІЯ: НЕОСОБОВІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА, ПРИСЛІВНИК, ПРИЙМЕННИК, СПОЛУЧНИКИ, ЧАСТКА, ВИГУК.

Тема 3. Неособові форми дієслова (*verbum infinitum*). Інфінітив. Дієприкметник. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій.

Тема 4. Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук.

Завдання: Опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темою. Зробіть презентацію в *Power point* на одну з запропонованих тем на ваш вибір .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. СИНТАКСИС.

Тема 4. Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення.

Тема 5. Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні.

Завдання: Опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темою. Зробіть презентацію в *Power point* на одну з запропонованих тем на ваш вибір .

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
XI семестр			
Змістовий модуль I. Морфологія: дієслово.			
Тема 1. Дієслово як частини мови. Прості й складні дієслівні форми. Категорія особи і числа. Категорія часу. Тема 2. Категорія способу. Категорія стану як граматична категорія. Багатозначність займенникової форми.	Семінарське заняття, залік	5	IX
Змістовий модуль II. Морфологія: неособові форми дієслова, прислівник, прийменник, сполучники, частка, вигук.			
Тема 3. Неособові форми дієслова (<i>verbum infinitum</i>). Інфінітив. Дієприкметник. Дієприкметник як компонент складних форм. Герундій. Тема 4. Прислівник. Морфологічна і семантична характеристика прислівника. Значення й утворення прийменників. Сполучники. Частка. Вигук.	Семінарське заняття, залік	5	XIII
XII семестр			
Змістовий модуль III. Синтаксис.			
Тема 5. Предмет синтаксису. Словосполучення і речення. Просте речення. Тема 6. Складне речення. Складні речення сурядні й підрядні.	Семінарське заняття, залік	5	XIV
Загальна кількість балів		15	
Загальна кількість годин - 48			

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО 1. КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

2.

3. Навчальні досягнення студентів із дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

4. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

5.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю на XI семестр

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	8	8
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	2	10
4.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	8	80
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів			152	
Коефіцієнт рейтингових балів			152:100=1,52	

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю на XII семестр

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	2	2
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	4	4
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	1	5
4.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	4	40
5.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Максимальна кількість балів			76	
Коефіцієнт рейтингових балів			76:60=1,27	

17.

18.

19.

20.

21.

Для екзаменаційної дисципліни к-сть балів: 60.

Екзамен: 40б.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

22.

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
-------------------	-----------------------------	-----------------

A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація.
- *Творчі*: виконання творчих завдань (реалізація поставленого творчого завдання).

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі, творчі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з науково-теоретичними джерелами; виконання індивідуальних навчальних та творчих завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни „Теоретичні питання граматики другої іноземної (французької) мови”.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основна література

1. Васильева Н. М. Французский язык. Теоретическая грамматика. Морфология. Синтаксис. Ускоренный курс (на французском языке) / Н. М. Васильева, Л. П. Пицкова. – М.: Лист Нью, 2004. – 416 с.
2. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка: Учеб. для студентов вузов / В. Г. Гак. – М.: Добросвет, 2004 - 860 с.

2. Додаткова література

Абросимова Т. А. Хрестоматия по теоретической грамматике

французского языка (на фр. яз.). – Л., 1972.

Аврамов Г.Г. Тексты лекций по теоретической грамматике французского языка (на франц. языке) Ч.1. Морфология. – Ростов н/Д: РГПУ, 2006.

Аврамов Г.Г. Практикум по теоретической грамматике французского языка / Учебное издание для самостоятельной работы студентов 4 курса факультета иностранных языков. –Ростов н/Д: РГПУ, 2006.

Аврамов Г.Г. Тексты лекций по теоретической грамматике французского языка (на франц. языке) – Ростов н/Д: РГПУ, 2005.

Аксенова О.А. Предлоги французского языка и их употребление (на франц. языке) – М.: КДУ, 2012.

Андрієвська Е. М. Синтаксис современного французского языка. – К., 1973.

Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Пер. с фр. – М., 1955; *Bally Ch.* Linguistique générale et linguistique française. –Berne, 1950.

Басманова Л. Г. Именные грамматические 'категории современного французского языка. – М., 1977.

Бенвенист Е. Общая лингвистика / Пер. с фр. – М., 1994. *Бондарко А. В.* Грамматическая категория и контекст. – Л., 1971.

Васильева Н. М., Пицкова Л. П. Les catégories grammaticales du verbe français. – М., 1979.

Васильева Н. М., Пицкова Л. П. Теоретическая грамматика французского языка. Ускоренный курс. – М., 2004.

Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка: Синтаксис. – М., 1981.

Гак В. Г. Сравнительная типология французского и русского языков. – М., 1983.

Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка: Морфология. – М., 1986.

Гак В.Г. Русский язык в сопоставлении с французским. – М.: ЛКИ, 2010.

Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Учебник для студентов вузов. – М.: Добросвет, 2000.

Илия Л.И. Синтаксис современного французского языка / Л.И. Илия. – М.: Просвещение, 1962.

Илия Л. И. Очерки по грамматике современного французского языка. – М., 1970.

Илия Л. Г. Пособие по теоретической грамматике французского языка. – М., 1979.

Кузнецова И.Н. Сопоставительная грамматика французского и русского языков (на франц. языке) – М.: Нестор Академик Паблишерз, 2009.

Никольская Е.К., Гольденберг Т.Я. Грамматика французского языка. – М.: Просвещение, 1974.

Пицкова Л. П. Грамматическая категория вида в современном

французском языке. – М., 1982.

Реферовская Е.А., Васильева А.К. Теоретическая грамматика современного французского языка (на франц. языке). Ч. I: Морфология. – М.: Просвещение, 1982.

Реферовская Е.А., Васильева А.К. Теоретическая грамматика современного французского языка (на франц. языке). Ч. II: Синтаксис простого и сложного предложения. – М.: Просвещение, 1983.

Реферовская Е.А. Лингвистические исследования структуры текста. – Л., 1983.

Реферовская Е.А. Синтаксис современного французского языка (Сложное предложение). – СПб., 2010.

Сабанеева М. К. Функциональный анализ наклонений в современном французском языке. – Л., 1984.

Скелская Г. И. Введение в синтагматику. – М., 1970.

Соколова Г. Г. Транспозиция прилагательных и существительных. – М., 1973.

Тарасова А.Н., Рошупкина Е.А., Кудрявцева Н.Б. Французский язык. Практикум по теоретической грамматике. – М., 2003.

Тарасова А.Н. Грамматика современного французского языка. Морфология. – М., 2006.

Тарасова А.Н. Грамматика современного французского языка. Синтаксис. – М., 2007.

Торсуева И.Г., Агафонов Ю.Л. Грамматика текста: Пособие по курсу "Сопоставительная грамматика французского и русского языков". Ч. 1. – М.; 1980.

Шендельс Е.Й. Многозначность и синонимия в грамматике. – М., 1970.

Шигаревская Н.А. Очерки по синтаксису современной французской разговорной речи. – Л., 1970.

Шигаревская Н. А. Новое в современном французском синтаксисе. – М., 1977.

Andrievskaia A. Précis de syntaxe française.- Lviv, 1962

Andrievskaia A. Syntaxe du français moderne. – К., 1973.

Bilnkenberg A. L'ordre des mots en français moderne. – Kobenhavn: Host. 1928-1933: – Vol.2.

Bilnkenberg A. Le problème de la transitivité en français moderne. Kobenhavn MunKsgarci. 195С.

Brunot F. La pensée et la langue. – P., 1953.

Brunot, F. La pensée et la langue. – P.: Larousse, 1965.

Chiss J.L., Filliolet J., Maingueneau D., Introduction à la linguistique française, tome 1, notions fondamentales. – Hachette Supérieur, 2007.

Cohen M. Le subjonctif en français contemporain. – P., 1955.

Damourette J. et Pichon E. Des mots et la pensée; Essai de grammaire française. 7 vol. – P., 1911-1950.

Dubois J. Grammaire structurale du français - P 1965-1970 -Vol. 1-3.

- Dubois J. et Dubois-Charlier F.* Eléments de linguistique française: syntaxe. – P., 1970.
- Dubois, J.* La nouvelle grammaire du français. – P.: Larousse, 2001.
- Galichet G.* Essai de grammaire psychologique. – P., 1947.
- Gougenheim G.* Etudes de grammaire et de vocabulaire français. – P., 1970.
- Gross M.* Grammaire transformationnelle du français. Syntaxe du verb. – P., 1968.
- Guillaume G.* Langage et science du langage. – P., 1967.
- Guillaume G.* Le problème de l'article et sa solution dans la langue française. – P., 1919.
- Guillaume G.* Temps et verbe. – P., 1929.
- Guiraud P.* La grammaire. – P., 1958.
- Guiraud P.* La syntaxe du français. – P., 1974.
- Grevisse M., Goosse A.* Le bon usage. Grammaire française. – Bruxelles, 2007.
- Imbs P.* L'emploi des temps verbaux en français moderne. – P., 1960.
- Klum A.* Verbe et adverbe en français. – Stockholm; Goteborg; Uppsala, 1961.
- Le Bidois R.* L'inversion du sujet dans la prose contemporaine. – P., 1952.
- Le Bidois G. et Le Bidois R.* Syntaxe du français moderne, 2-me éd. 2 vol. – P., 1971.
- Leeman-Bouix, D.,* Grammaire du verbe français: des formes au sens, – Paris: Nathan, 2010.
- Riegel M., Pellat J.-Ch., Rioul R.,* Grammaire méthodique du français, – Paris: PUF, 2009.
- Référovskaia E. A., Vassiliéva A. K.* Essai de grammaire française. Cours théorique. Теоретическая грамматика современного французского языка: В 2 ч. – М., 1982, 1983.
- Steinberg N.* Grammatte française 1re partie. – Z., 1959.
- Steinberg N.* Grammatte française 2 e partie. – Z., 1963.
- Togoby K.* Structure immanente de la langue française. – P., 1965.
- Tesnière, L.* Syntaxe structurale du français. – P.: Larousse, 1976.
- Wagner R.-Z., Pinchon J.* Grammaire du français classique et moderne / R.-Z. Wagner, J. Pinchon. – P., 1968.
- Wagner R., Pmehon J.* Grammaire du français classique et moderne. 2-me éd. – P., 1962.
- Wilme M.* Etudes de morpho-syntaxe verbale. – P., 1967.